

Список використаних джерел:

1. Амосов О. Ю. Формування системи оцінки фінансової безпеки підприємства / О. Ю. Амосов // Экономика предприятия.- 2012.- № 1. -С. 8–13.
2. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк. – Київ : Ника-Центр, Эльга, 2006. – 776 с.
3. Горячева К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки / К.С. Горячева // Економіст. – 2007. – № 8. – С. 65–67.
4. Гросул В. А., Антонова О. В. Оцінка фінансової безпеки підприємств роздрібної торгівлі : монографія / В. А. Гросул, О. В. Антонова. – Х.: ХДУХТ, 2015. – 249 с.
5. Журавльова І. В., Лелюк С. В. Морфологічний аналіз фінансової безпеки суб'єкта підприємництва/ І. В. Журавльова, С. В. Лелюк // Вісник НТУ «ХПІ». – 2013. – № 49(1022). – С. 51–60.
6. Ілляшенко С. Н. Складові економічної безпеки підприємства та підходи до їх оцінки/ С.Н. Ілляшенко// Актуальні проблеми економіки. – 2013.-№ 3 (21). – С. 12-19
7. Портнова Г. О. Фінансова безпека підприємств: сучасні погляди щодо сутності та оцінки / Г. О. Портнова, В. М. Антоненко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 1. – С. 345–355.
8. Фінансова безпека підприємства : [навчальний посібник] / Т. Б. Кузенко, Л. С. Мартюшева, О. В. Грачов, О. Ю. Литовченко. – Харків : ХНЕУ, 2010. – 304 с.

КОНТРОЛІНГ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

*Канцір І. А., канд. економ. наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка»,
Магальницька Л. В., магістр, Інститут інноваційної освіти Київського
Національного університету архітектури та будівництва*

Трансформація ринкового середовища висуває вимогу пошуку нової моделі управління фінансово-обліковою діяльністю суб'єктів господарювання за засадах гармонізації та стандартизації. Одним із ефективних варіантів вирішення зазначеного питання виступає застосування контролінгу, як інструмента менеджменту, який використовуватиметься для: координації управлінської діяльності; інформаційної підтримки та консалтингу; впровадження систем бюджетування, аудиту й моніторингу діяльності усіх функціональних підрозділів суб'єкта господарювання.

Термін контролінг немає нормативного підґрунтя, досить часто його ототожнюють із аудитом, аутсорсингом та комплайнс.

Контролінг – це концепція менеджменту, спрямована на виявлення можливостей і ризиків, пов'язаних з отриманням та максимізацією прибутку у довгостроковій перспективі. Контролінг, який функціонує як підсистема менеджменту, повинен мати цільову орієнтацію формування критеріїв прийняття управлінських рішень.

Метою контролінгу виступає реалізація стратегічної та локальної мети підприємства, яка є похідною від мети самого підприємства. При цьому

основною метою підприємства залишається забезпечення стабільності та ефективності функціонування.

Необхідність впровадження контролінгу можна пояснити такими причинами [1, с. 232]:

- підвищення нестабільності зовнішнього середовища висуває додаткові вимоги до управління підприємствами;
- ускладнення процесу управління підприємством потребує механізму внутрішньої координації системи підприємства;
- інформаційний ажітаж при нестачі певної інформації вимагає побудови спеціальної системи інформаційного забезпечення управління;
- загальнокультурне прагнення до синтезу, інтеграції різних сфер знань і людської діяльності.

Будучи органічно вбудованим в систему ризик-менеджменту, контролінг повинен охоплювати такі сфери :

- стратегічне планування діяльності підприємства, реновація;
- оптимізація бізнес – процесів прийняття рішення та впливу на ризики;
- комплексна оцінка поточного стану та ефективності управління (портфельний, секторний (кластерний) підходи);
- вдосконалення системи управлінського обліку та звітності.

Для більшості українських підприємств прийняття сучасних економічних відносин означає, перш за все, оволодіння новими інструментами господарювання, одним з яких є контролінговий аудит. Практика свідчить, що власники компанії зазвичай не приймають участь в управлінні, а передають повноваження ведення бізнесу професійним менеджерам. При цьому важливим стає питання контролю за їх діяльністю і гарантії того, що рішення приймаються виключно на користь власників, а не топ-менеджерів або окремої групи інвесторів. Вирішити дане питання і надати необхідну інформацію може контролінговий аудит, який являє собою цілеспрямоване управлінське консультування, яке дозволяє виявити втрачені вигоди від невикористання або недостатнього використання системи контролінгу [2]. Методика контролінгового аудиту побудована на інтеграції аудиту, управлінського обліку та фінансового аналізу. Здійснюють контролінговий аудит внутрішні аудитори і/або спеціально створені відділи контролінгу, головними завданнями яких є попередження внутрішніх збоїв у діяльності компанії та підтримка її фінансової стійкості.

Проводити контролінговий аудит необхідно за трьома основними напрямками [3]:

- в межах поточного аналізу, за допомогою якого розраховується фінансова стійкість суб'єкта господарювання, визначаються фактори, які на неї впливають, даються прогностичні дані відносно фінансового стану та оцінюється безперервність діяльності;
- оцінка доцільності та ефективності угод і операцій, які здійснюються на підприємстві; розраховується обсяг матеріальних, фінансових та трудових ресурсів, необхідних для нормального функціонування суб'єкта господарювання;

- формування обґрунтованих пропозицій керівникам організації та її власникам щодо підвищення ефективності ведення бізнесу за рахунок вдосконалення організаційної та фінансової структури, більш якісного управління активами та капіталом.

Наведені напрямки тісно пов'язані між собою. Тільки оцінивши доцільність угод і операцій, які здійснюються на підприємстві, можна характеризувати фінансовий стан і безперервність діяльності організації. Синтез двох перших напрямків дозволить наводити аргументовані пропозиції власникам бізнесу щодо підвищення ефективності системи управління. З позиції вартісно-орієнтованого менеджменту система контролінгу підприємства має бути зосереджена, у першу чергу, на управлінні фінансовим ризиком втрати ринкової вартості підприємства. Процес управління фінансовими ризиками підприємства передбачає собою сукупність певних методів і принципів, згідно яких приймаються ефективні управлінські рішення на основі оцінювання фінансових ризиків суб'єкта господарювання з подальшим усуненням їх негативної дії.

В сучасних умовах домінують три основні підходи організації та підвищення ефективності контролінгу:

- 1) створення підрозділу контролінгу;
- 2) аутсорсинг (повне або часткове передання функцій контролінгу спеціалізованій компанії чи зовнішньому консультанту);
- 3) косорсинг (створення служби контролінгу у складі підприємства, проте з правом залучення незалежних фахівців, експертів та консультантів.

Створення та функціонування системи контролінгу дозволить максимізувати рівень доходів, оптимізувати процес використання ресурсів суб'єктом господарювання, удосконалити організацію робіт і змінити психологію персоналу (збільшуючи число учасників процесу управління).

Список використаних джерел:

1. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. Контролінг для менеджерів: навчальний посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
2. Карминский А. М., Фалько С. Г., Жевага А. А. Контроллинг. М. : Финансы и статистика, 2006. 336 с.
3. Манн Р., Майер Э. Контроллинг для начинающих. Система управления прибылью. М. : Финансы и статистика, 2004. 301 с.